VERDIEPING NA HET SPEL

Kansen(on)gelijkheid

Waarom krijgt niet iedereen dezelfde kansen?
En wat doet SDG 10 daaraan?

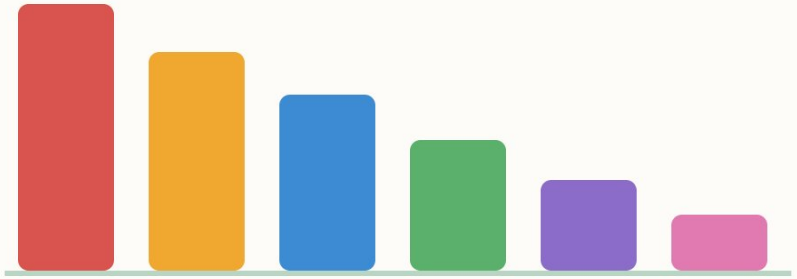

Duurzaamheid in de klas
Een Mix en Match leertraject in spelvorm

TERUG NAAR HET SPEL

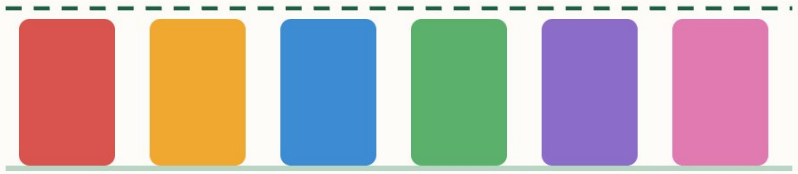
Wat gebeurde er?

Ronde 1 · oneerlijk verdeeld

Wie als eerste koos, kreeg de beste kaarten. De laatste groep hield over wat er nog lag.

Ronde 2 · eerlijk verdeeld

Jullie verdeelden alles opnieuw. Gelukt? Dan had elke groep ongeveer 21 punten.

Hoe voelde het om als eerste te kiezen? En als laatste?

DUURZAAM ONTWIKKELINGSDOEL 10

Ongelijkheid verminderen

In 2015 spraken alle 193 landen van de Verenigde Naties 17 doelen af voor een betere wereld in 2030.

SDG 10 gaat over ongelijkheid tussen mensen in één land, en tussen landen.

Iedereen moet mee kunnen doen, wie je ook bent en waar je ook geboren bent.

Bron: Verenigde Naties (UNRIC), SDG 10 · Dring ongelijkheid in en tussen landen terug

SDG 10 IN HET KORT

Wat wil SDG 10 bereiken?

10.1 Meer voor wie het minst heeft

Het inkomen van de armste 40% groeit sneller dan dat van de rest.

10.2 Iedereen doet mee

Wat je leeftijd, geslacht, handicap, afkomst, geloof of inkomen ook is.

10.3 Gelijke kansen

Geen wetten, regels of gewoontes die groepen mensen achterstellen.

10.4 Eerlijker verdelen

Met belasting, lonen en sociale zekerheid, zoals uitkeringen en toeslagen.

Ook in SDG 10: veilige migratie (10.7) en goedkoper geld sturen naar familie in het buitenland (10.c).

Bron: Verenigde Naties (UNRIC), subdoelen van SDG 10, in eenvoudige woorden

VAN SPEL NAAR ECHT

Het spel en SDG 10

De startkaarten	Jouw startkansen: je ouders, hun geld, je wijk, je naam.	10.2 · 10.3
Wie als eerste kiest	Toeval bepaalt veel: je kiest niet waar je geboren wordt.	10.3
Ronde 2: alles opnieuw verdelen	Wat een land doet met belasting, lonen en sociale zekerheid.	10.4

BINNEN NEDERLAND

Ongelijke startkaarten

Nederland hoort in Europa bij de landen met de minste ongelijkheid. Toch krijgt niet iedereen dezelfde kaarten.

Bron: CBS, Monitor Brede Welvaart en de SDG's 2026 (SDG 10)

STARTKAART · GELD

Opgroeien met weinig geld

IN 2024

1 op 10

kinderen groeide op in een gezin dat arm of bijna arm was.

93.000 kinderen (2,8%) leefden in armoede. Nog eens 245.000 kinderen zaten er net boven.

In gezinnen met één ouder was armoede bijna vier keer zo vaak als in gezinnen met twee ouders: 7,3% tegen 1,9%.

VRAAG AAN DE KLAS

Welke kosten op school zijn lastig voor een gezin met weinig geld?

Bron: CBS, Leven in armoede 2025 (cijfers over 2024, voorlopig). ‘Arm’: na huur, energie en zorg te weinig over voor andere basisbehoeften.

STARTKAART · GEZONDHEID

Geld en een gezond leven

VERSCHIL VOOR MANNEN

25 jaar

langer in goede gezondheid leven de rijkste mannen, vergeleken met de armste.

Het CBS vergeleek de rijkste 20% met de armste 20% van Nederland.

Jaren gezond	mannen 74 tegen 49 · vrouwen 72½ tegen 49
Hoe oud je wordt	mannen 83 tegen 74 · vrouwen 86 tegen 78

VRAAG AAN DE KLAS

Hoe kan geld invloed hebben op je gezondheid?

Bron: CBS (2022), gezonde levensverwachting naar welvaart, cijfers over 2017–2020. Afgeronde getallen.

STARTKAART · WAAR JE OPGROEIT

Je woonplaats telt mee

> “De plek waar een kind opgroeit, bepaalt nog te vaak welke kansen het krijgt en ook hoe de schoolloopbaan verder verloopt.”
>
> Alida Oppers, inspecteur-generaal van het Onderwijs, april 2026

Scoort een leerling hoger op de doorstroomtoets dan het schooladvies? Dan kan het advies omhoog. Hoe vaak dat gebeurt, verschilt per plaats:

8 van 10
in IJsselstein

4 van 10
in Stadskanaal

VRAAG AAN DE KLAS

Is dat eerlijk? Wat zou jij als school doen?

Bron: Inspectie van het Onderwijs, De Staat van het Onderwijs 2026 (15 april 2026), toespraak van de inspecteur-generaal

STARTKAART · JE NAAM

Dezelfde brief, een andere naam

VAKER TERUGGEBELD

40%

vaker kregen sollicitanten met een Nederlandse naam een reactie.

Onderzoekers stuurden ruim 4.000 nep-sollicitaties. Ze waren even goed, alleen de naam verschilde. Ook een foto of goede cijfers erbij hielpen niet.

In 2023 voelde 1 op de 10 mensen in Nederland zich gediscrimineerd. Bij mensen met ouders van buiten Europa was dat 1 op de 4.

VRAAG AAN DE KLAS

Hoe zou je dit kunnen voorkomen?

Bronnen: Lancee (UvA), Thijssen (UU) en Coenders (SCP/UU), 2019, vergeleken met een niet-westerse migratieachtergrond · CBS (2024), ervaren discriminatie

STARTKAART · MAN OF VROUW

Hetzelfde uur, minder loon

IN 2024

10,5%

minder verdienden vrouwen gemiddeld per uur dan mannen.

Het verschil hangt af van de sector. Bij de overheid is het bijna nul, in de financiële sector 21,7%.

Een nieuwe wet moet helpen: grotere bedrijven gaan loonverschillen openbaar maken, en een werkgever mag niet meer vragen naar je vorige salaris.

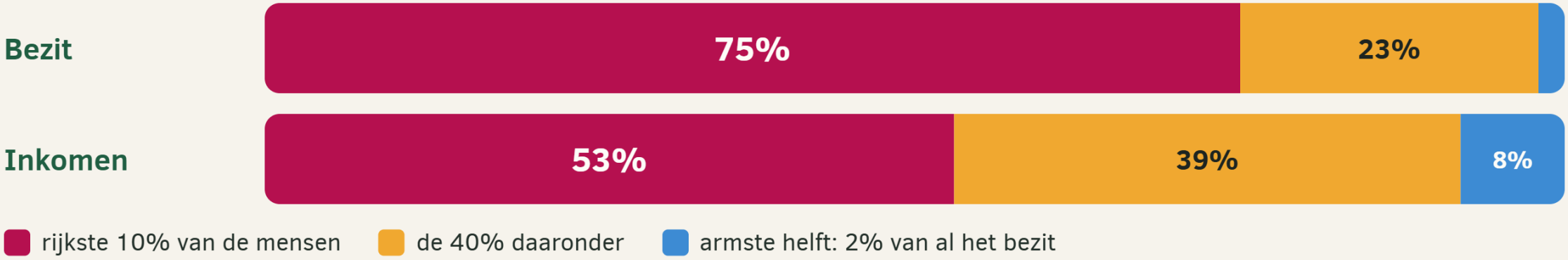
VRAAG AAN DE KLAS

Waarom zou dat vorige salaris ertoe doen?

Bronnen: CBS (2025), loonverschil mannen en vrouwen over 2024, ongecorrigeerd · Rijksoverheid (2026), wetsvoorstel loontransparantie

TUSSEN LANDEN EN MENSEN

Hoe is de wereld verdeeld?

Een heel kleine groep

Minder dan 60.000 mensen bezitten samen drie keer zoveel als de armste helft van de wereld.

10.c Geld naar familie sturen

Dat kost nu gemiddeld 6,5% aan kosten. Het doel voor 2030: minder dan 3%.

Bronnen: World Inequality Report 2026 (World Inequality Lab) · Wereldbank, Remittance Prices Worldwide (eerste kwartaal 2025)

DENK NA

Gelijk of eerlijk?

Gelijk: iedereen krijgt 3 erbij

Het verschil blijft precies even groot.

Eerlijk: wat je nodig hebt

Evenveel erbij, maar nu gelijke kansen.

startkaart wat je erbij krijgt

Wat deden jullie in ronde 2?

WIE KAN IETS DOEN?

Van klein naar groot

Jij

Iemand meenemen die er vaak buiten valt.

Er iets van zeggen als iemand wordt uitgesloten.

School

Een laptop lenen of een schoolreis betalen voor wie het niet kan.

Een advies nog eens bekijken na een goede toets.

Bedrijven

Anoniem laten solliciteren.

Mannen en vrouwen hetzelfde betalen voor hetzelfde werk.

Overheid

Wie meer verdient, betaalt meer belasting.

Toeslagen en een minimumloon.

VRAAG AAN DE KLAS Wie heeft de meeste invloed? En wie de meeste verantwoordelijkheid?

KIES EEN KANT

Eens of oneens?

Eens | Oneens

1. Iedereen in Nederland heeft dezelfde kansen.
2. Rijke mensen moeten meer belasting betalen.
3. Een school moet leerlingen met minder geld extra helpen.
4. Je kunt alles worden als je maar hard genoeg werkt.

Ga staan aan de kant van eens of oneens. Leg daarna uit waarom, met een voorbeeld uit het spel of uit deze les.

OPDRACHT · SDG 10

Bedenk een maatregel

15 min · groepjes van 3

1

Kies een startkaart

Geld, gezondheid, waar je opgroeit, je naam of man of vrouw.

2

Bedenk één maatregel

Wat maakt het verschil kleiner? Hoe concreter, hoe beter.

3

Wie moet het doen?

Jij, de school, een bedrijf of de overheid? En wat kost het?

4

Pitch in 1 minuut

Bij welk subdoel van SDG 10 past jullie plan?

VOORBEELD Startkaart geld → een laptop-uitleenpunt op school → de school betaalt, een bedrijf schenkt oude laptops → 10.2

AFSLUITEN

Wat neem je mee?

1. Eén cijfer of feit dat je verraste.
2. Eén startkaart die jij eerlijker zou willen maken.
3. Eén ding dat jij deze week zelf kunt doen.

VOOR DE DOCENT

Bronnen

- Verenigde Naties (UNRIC): SDG 10, Dring ongelijkheid in en tussen landen terug
- CBS: Monitor Brede Welvaart en de SDG's 2026 (20 mei 2026)
- CBS: Leven in armoede 2025 (cijfers over 2024, voorlopig)
- CBS (2022): Gezonde levensverwachting naar welvaart, cijfers 2017–2020
- Inspectie van het Onderwijs: De Staat van het Onderwijs 2026 (15 april 2026)
- Lancee, Thijssen en Coenders (2019): onderzoek naar discriminatie bij sollicitaties (UvA, UU, SCP)
- CBS (2024): Ervaren discriminatie in Nederland, cijfers over 2023
- CBS (2025): Loonverschil tussen mannen en vrouwen, cijfers over 2024
- Rijksoverheid (2026): Wetsvoorstel loontransparantie
- World Inequality Lab: World Inequality Report 2026
- Wereldbank: Remittance Prices Worldwide, eerste kwartaal 2025

Cijfers zijn afgerond en eenvoudig verwoord voor de klas. Stand: oktober 2026.